

TAKDİM

MAZZINI'NİN SESİ: MÜZİK, POLİTİKA VE FELSEFE

BÜLENT AYYILDIZ

On dokuzuncu yüzyıl İtalyan kültür dünyasının ve siyaset yaşantısının en önemli simalarından biridir Giuseppe Mazzini. Sadece siyasete dair fikirleri, İtalya'nın politik olarak bir bayrak altında toplanmasını ve bir ulus olarak birleşme sürecini hedef edinen *Giovine Italia* gibi politik alandaki faaliyetleri ile değil, genel olarak sanata, sanat üretimine, sanatın rolüne ve toplum ile olan ilişkisine dair fikirleri, özel olarak da müziğin evrenselliği, müziğin barındırdığı değerler, kısacası müzik ile ilgili düşünceleri ile de döneminin önde gelen isimlerinden biridir. Lakin bunca önemi-
ne rağmen özellikle sanat alanına (bilhassa da müzik ve edebiyat düşüncesi) yaptığı katkıların kıymeti geç anlaşılmış, düşünceleri, eylemleri ve eserleri sıklıkla geç keşfedilmiş bir isimdir. Politikaya dair fikirleri ile bugün dahi Avrupa'nın siyasi teorilerinde kendisine yer bulan, hem eylemleri hem de eserleri ile Mazzini, İtalyan kültür dünyasının ilgi çekici düşünürlerinden biridir. 1805 yılında dünyaya gelen Mazzini,

çalkantılı ve zorlu denebilecek bir yaşamın ardından 1872 yılında yaşama veda ettiğiinde politikadan sanata, toplumsal hareketlerden edebiyata uzanan bir düzlemde nitelikli ve üzerinde çalışılmayı hak eden eserler bırakır. Nitekim, ele aldığı konulara ilişkin teorik fikirlerin, kuramsal yaklaşımların ötesinde, bir uygulayıcı olması, fikirlerini ve teorilerini gerçek hayatta deneyimleyen hatta sınayan bir karaktere sahip olması da Mazzini'yi çağdaşlarından ayıran özelliklerin başında gelmektedir.

Mazzini'nin *Filosofia della musica* [Müzik Felsefesi] adlı eseri 1835 yılına tarihlenir. Mazzini eserini sürgünde bulunduğu dönemde İsviçre'de kaleme alır ve yine bu süreçte eser yayımlanarak hem ilgililerin hem de halkın beğenisine sunulur. İtalyan düşünürün sürgünü (1830 yılında tutuklanır ve Fortezza di Savona'ya gönderilir) fikirselleşme süreci için belirleyicidir; tıpkı edebi ve kültürel anlamda –hiç şüphesiz İtalyan yarımadasına dair siyasi görüşleri açısından da–, örnek aldığı Dante Alighieri gibi, Mazzini de sürgünden esinleyici bir güç olarak istifade eder. Öyle ki, *Müzik Felsefesi*, *L'italiano* dergisinde parça parça yayımlar.¹ Bu nokta-

1. Zidarič, Walter. (2015). "Italia, patria europea delle arti e della musica. Riflessioni sulla politica culturale in campo musicale nella Filosofia della musica di Giuseppe Mazzini", *Forum Italicum*, 49(2), 347-363, s. 348.